

någonting till rätta. *Det blir väl g. igen*, man blir väl åter sams, det kommer väl till förlikning; äfv. det blir väl bättre igen. *Hafva g. af*, hafva nytta, fördel af; äfv. (iron.) blifva straffad, veder-gäldad för, t. ex.: a) *Hafva g. af någons välgö-renhet*; — b) *Han har spellt mig ett fullt spratt, men det skall han ha g. af*. *Gifva så g. igen, lika g. igen*, ge lika igen, löna ondt med ondt. *Finna g. ell. finna för g.*, se *Finna*. *Hålla för g.*, anse nyttigt, tjenligt; äfv. godkänna. *Ha g. för att . . .*, ha lätt för att . . . t. ex.: *Han har g. för att tala*, talar med lätthet; *ha g. för att finna sig*, lätt finna sig. *Vara g. om*, efter, finnas i öfverflöd, t. ex.: *Det är g. om, efter penningar i den staden*. *Hafva g. om*, hafva öfverflöd på, t. ex.: *Han har g. om mynt*. *Jag har för närvarande icke g. om, efter pennin-gar*. — *Det Goda* eller blott *God*, i bestämd form, antager äfven substantiv natur och nyttjas då dels i fysisk, dels i moralisk mening, men om-fattar äfven stundom allt hvad som är nyttigt, fördelaktigt, angenämt, både i fysisk och moralisk bemärkelse. (I fysisk mening) *Han tog allt det g-a* (dugliga); *det dåliga lemnade han kvar*. *Förstöra sitt g-a*, sin egendom, förmögenhet. (I moralisk mening) *Det g-a måste alltid vara i strid med det onda*. *Det g-a, han gjorde, misstydde*. (Både i sinlig och andlig mening) *Det högsta g-a*, det mest lyckliggörande. *Dyg-den och ett godt samvete äro människans hög-sta g.* En säng, ett stop, ett bord äro hans högsta g. — *God*, gammal böjningsform, före-kommer ännu i vissa uttryck och talesätt, t. ex.: *I g-o*, på fredligt, vänskapligt sätt, i all vänskap, t. ex.: *Bilägga en sak i g-o*. *Med g-o*, godvil-ligt, genom fredliga medel, utan våld, t. ex.: *Gör han det icke med g.*, så skall det ske med on-do. *Hålla till g-o* (äfv. *till g-a*), åtnöja sig med, t. ex.: *Kom till mig och håll till g-o, hvad huset förmår*. *Han håller till g-o med allt*. *Håll till g-o*, säges i det mer okonstlade um-gångsspråket, när man ger någon en gåfva eller bjuder något (t. ex. söfriskning); äfven ironiskt, då man undfågnat någon med förebräelser, ovett, tuktan, o. s. v. Man säger äfv. i samma mening: *Håll till g-o, det är er väl undt*. *Taga till g-o*, tåla, med tålmod lida. *Se någon till g-o*, befrämja ens fördelar; äfv. sörja för ens uppehål-le, utkomst, hafva omsorg om någon. *Hafva till g-o*, hafva att fordra, t. ex.: *Jag har ännu 10 r:dr till g-o af honom*. *Räkna till g-o*, uppföra i räkning såsom fordran; äfv. (fig.) anse som ens förtjänst, anse sig förbunden för, t. ex.: a) *Han räknar sig 100 r:dr till g-o*. — b) *Jag räknar honom till g-o den vänskap, han vid det tillfället visade*. *Göra ell. vända sig nå-got till g-o*, draga nytta, fördel af något. *Det kommer er till g-o*, det får ni fördel af. För-kortningsvis säges: *Gå i god för*, gå i bor-gen för, ansvara för. — Se f. ö. *Godt*, adv. o. int.

GODARTAD, a. 2. Af god art, beskaffenhet. Brukas mest i medicinska språket. *En g. sjuk-dom, feber*. Äfv. om malmer, o. d. — *Välartad* har moralisk betydelse.

GODBIT, gödbit, m. 2. (fam.) Läcker bit, läckert stycke, det läckra af något. *Gömma g-en till sist*. — *Syn*. Läckerbit.

GODDAGAR, göddagarr, fam. godår, m. 2. pl. (fam.) Ett gladt, beqvämt, sorgfritt och njutningsrikt lif. Man säger äfv. *God* dagar. *Göra sig g.*, njuta lifvet. *Han är sjuk af*

bara g., af för mycken vällefnad. — I fam. stil skrives äfv. förkortadt *Goddar*.

GODDAGSPLIT, m. 2. (fam.) En, som är van vid vällefnad.

GODFROM, a. 2. (fam., föga brukl.) From och enfaldig.

GODHED, f. 3. 1) God smak. *Vinets g.* — *Syn*. Smaklighet, Välsmaklighet. — 2) God beskaffenhet. *Näringsmedlens g. är af v:gt. Va-rans g.* — *Motsats*: Dälighet. — 3) (i moralisk mening) a) Välwilligt, kärleksfullt sinne, bemötan-de. *Hysa g. för någon*. *Bemöta med g.* *Visa någon mycken g.* *Hennes g. emot de fattiga är allmänt känd*. — *Syn*. Välvilja, Huldhet, (Kristlig) Kärlek, Välgörenhet. — b) (teol.) *Guds g.*, den egenskapen hos Gud, att han vill åt alla meddela det högsta goda. — 4) (i umgängssprå-cket) Artighet, förbindlighet. *Visa mig ell. haf den g-en*, äfv. *var af den g-en, att . . .* *Han har haft den g-en att rätta mig*.

GODHJERTAD, a. 2. Som har godt hjerta. — *Syn*. Godt. Välwillig.

GODHJERTENHET, f. 3. Egenskapen att vara godhjertad. — *Syn*. Godt hjerta, Godhet, Välwillighet.

GODKÄNNA, v. a. 2. Antaga för god, giltig, rättmätig, behörig. *G. en åtgärd, ens hand-lingssätt*. — *Syn*. *Se Gilla*.

GODKÄNNANDE, n. 4. Handlingen, då man godkänner; händelsen, omständigheten, att något godkännes.

GODLYNT, a. 1. Som af naturen har ett godt lynne. *En g. människa*.

GODLYNTHET, f. 3. Egenskapen att vara godlynt.

GODMODIG, a. 2. Se *Godsint*. — Nytt ord, bildadt efter danskan.

GODMODIGHET, f. 3. Se *Godsinthet*. — Jfr. föreg. ord.

GODNISSE, m. 2. pl. — *nissar*. Se *Tomt-gubbe*.

GODO, se under *God*.

GODRÅ, se *God*.

GODS, n. 3. (af *God*) 1) Egendom, förmö-genhet. *Dömd att mista lif och g. Förlora g. och egendom*. — 2) *Se Landt gods*. *Ett ad-ligt g.* *Han äger ett stort g. i Skåne*. *Han har farit till sitt g.* — *Syn*. Landt gods, Landt-egendom, Egendom, Landtgård. — 3) Varor, som forslas landvägen eller fraktas på fartyg; den last, som ett fartyg innehar. *Skepp och g.* — *Har sammansättningarna Varugods, Transportgods*. — 4) (sjöt.) Alla de tåg, som tjena till seglens rege-rande (*Löpande g.*) eller till masters och stängers stöttning (*Stående g.*). — 5) (i biskötsel) Vax och honung. — 6) (färg.) Det, som skall färgas (tyg, o. s. v.). — 7) (kem., metallurg. m. m.) Äm-net, hvaraf något skall förfärdigas (gjutas, o. s. v.) eller blifvit förfärdigadt. *Bildar sammansättnin-gen Gjutgods*. — 8) Metallmassan i en kanon ell. en gevärspipa, med afseende på dess tjocklek.

GODSIRKEL, göddssirrk'l, m. 2. pl. — *cirk-lar*. (artil.) Cirkel, att mäta godset (bem. 8) på ihåliga projektiler.

GODSINT, a. 1. Som har ett godt sinnelag; i allmänhet fredlig och saktmodig; ej fallen för att vredgas eller fatta hat. *En g. människa*. — Bör ej förblandas med *Godlynt* (jfr. d. o.). — *Syn*. Godmodig, Saktmodig, From, Fromsint.

GODSINTHET, f. 3. Egenskapen att vara god-sint. — *Syn*. Godmodighet, Saktmodighet, From-sinhet.